

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak			
Helyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.

Hirdetések a legnépszerűbb árszámítás mellett vétetnek fe.

A katonapárbaj.

Debreczen, jan. 24.

Mégha lesz valaha véleményeltérés abban, hogy a bátorság a legnemesebb tulajdonságokhoz tartozik, az ellenségben is tiszteljük azt, sőt még az állatnál is elismerjük. De abban már igen is volt véleményeltérés, hogy a bátorság főképpen a fegyverek harcziás mérkőzésében jut érvényre az ellenséggel szemben, vagy hogy a bátorságnak ez a legelőkelőbb, legmagasabb álló neme. Abban a korban midőn még főképpen vadászszakmányból éltek az emberek, vagy minden pillanatban készen kellett lenniök a szomszédtól eredő rablótámadásra, mikor tehát magukat, családjukat, szegényes vagyunkájukat csak elszánt támadás és vitéz védelem által biztosíthatták, akkor a férfi legnagyobb előnye volt a fegyveres kézben nyilvánuló bátorság. Most azonban a legkülönbözőbb alakokban, a legkülönbözőbb hivatásoknál a teljes önmegtágadásig érvényesül a bátorság. Nagy tüzeknél a tűzoltóság, epidémiáknál az ápolószemélyzet működését szükségtelen külön említeni, bár magasfokú bátorság tiszteletet parancsoló cselekedeteit végzik.

De egyáltalán felülmulható-e a kutató bátorsága, ki teljesen ismeretlen,

lakatlan, sivatag vidékekre mer előhatolni, vagy az orvosé, a természetbuvaré, kik saját testükön végzik a legvakmerőbb kísérleteket? Biztos veszedelmek elé mennek, melyek leküzdésére senki sem kényszeríti őket, csak azért, hogy az ismeretek előrehaladásának s ezzel az emberiségnek szolgálatot tegyenek. Miután pedig többé nincs szükség arra, hogy a tömegeket, hogy felettük uralkodni lehessen, gyávaságra neveljék, és az általános védkötelezettség folytán minden fegyverképes férfi tagja a haza védelmére rendelt szervezetnek: a „lovagias“, a katonai bátorság is vesztett ritkaság-adta értékéből, minthogy, ha nem is a bátorság érzelmét, de a bátorság nyilvánulásának szükségese átlagos mennyiségét fegyverem által is el lehet érni.

Egy tisztnek sem fog eszébe jutni, midőn csapatai élén tűzbe megy, hogy bátortalanságot áruljon el, és minden katona tudja, hogy már az okosság is azt követeli, hogy mikor támadást parancsolnak, csak előre menjen: a még messze álló ellenség golyója elhibázhatja őt, de közvetlen mellette levő bajtársának golyója rögtön és biztosan leteríti, ha vissza akarna fordulni. Ezért is mondta I. Napoleon, hogy a bátorság a fejben lakik.

És épp így vagyunk a katonapárbaj

jal. Próbálja meg ma egy katonatiszt, hogy ne provokáljon, vagy a kihívást ne fogadja el.

A párbaj eredménye kétes; de kétségtelen az infamis cassatioja annak, ki a párbajt megtagadja. Nem nyomás, nem kényszerhelyzet ez, melyből csak egy türhető kivezető út van? Aztán lényeg szerint összeegyeztethető kényszerhelyzet és bátorság? aligha; ezért is büntették kérelhetetlenül a katonapárbajokat a háborúnak oly elismert mesterei, mint Nagy Frigyes és I. Napoleon, kik pedig nagyon jól tudták, mi mozditja elő a hadsereg erkölcsi kvalitásait; a világtörténelem legdiadalmasabb hadseregei, a görög phyles-ek, a római cohort-ok, a török hadseregek, melyek a párbajt soha sem ismerték, egy világot meghódítottak, — a törökök még gyakran párbajozó csapatok ellenállása daczára is. És nem hangoztatta-e csak minap a parlamentben a porosz hadügyminiszter, hogy katonapárbajok csak ritkán fordulnak elő s háborus viszonyok közt egyáltalán nincsenek? Midőn az oroszok Friedericit ostromolták, egy orosz tengernagy egy szintén orosz altábornagy kihívására azzal a javaslattal válaszolt, hogy korán reggel diszegyenruhában nyomuljanak mind a ketten a vár bástyáira, hogy megmutassák, ki tud vitézebbül elesni

Tárcza.

Dalok.

I.

Szentélyt, oltárt állítottam
Szivem közepébe,
Rajta állott dicsfény között
Egy madonna képe.

Soká volt ott a szivembe
Egész bele forrt már,
Egyszer aztán, mégis, mégis,
Széttörött az oltár.

Te törted szét, szőke kis lány,
Saját keziddel,
Pedig, pedig nem csak nekem
Neked is fájt, hidd el.

II.

Egyik nap azt irtad rózsaszín levelen,
Hogy nem lehetsz boldog mással, csak én [velem,

Másik nap, másik nap,
Akkor is jött levél,
Megirtad, megirtad,
Hogy nagyon szeretted,
De hűtelen lettél.

Gyötör a bubánat, szenvedés a részem,
De azért a remény nem hagy el egészen,
Törhetetlen hittel

Várom a megtérted
Mikor a szivemtől
Majd aggódva kérdeid,
Dobog-e még érted.

III.

Belesírtam bánatomat
Sok kesergő méla dalba,
Hogy a lánynak miért hittem,
Hogy lehettem olyan balga.

Lám azért most újra éled
Szivemnek egy más fájdalma:
Mért nem tudok már szeretni,
Hátha többé meg nem csalna.

Tar Zoltán.

A varázslat.

Irta: Vértési Arnold.

Somlay Lórit nagyon büszke és nagyra vágyó leánynak tartották. Csak egy fiatal málvá beszélt holmi jobb állású fiatal emberkről is, akiket más leányos háznál jó partiknak számítottak. Az édes anyja sóhajtozott:

— Én nem tudom, hol veszünk ennek a lánynak valami herceget?
Mert olyan követeléseik vannak, hogy aki érte jön, az négylovas hintón jöjjön. Szegény emberhez nem fog hozzá menni. Majd persze, hogy ócska ruhákban járjon, kuporgassa a krajczárokat s azon aggódjék minden reggel: jaj Istenem, mit együnk, hygy sokba ne kerüljön? No köszöni az

olyan életet. Már csak inkább vén leány marad. Nem akar az urának szakácsnéja lenni s a gyerekeknek a dadája. Nem akarja, hogy kérges legyen a keze s hogy bele fásuljon a munkába meg a gondba. O kényelmesen akar élni, színházba akar járni, szépen akar öltözködni.

— Legalább hallgass és ne mondjad — sopánkodott az anya. — Elviszik a hírdet mindenfelé, egy férfi sem mer közeledni hozzád.

— Bánom is én — felelt a szép leány kevélyen.

Az apja is korholta:
— Lóri, Lóri, okos leány hogy beszélhet így?

A leány daczosan rázta szép fejét:
— Hát nem vagyok okos. Nem akarok képmutató lenni. Kimondom, amit gondolok. Ugyan hát micsoda boldogság van abban, hogy egy férfi meg egy nő összeáll együtt kinlódni?

— Én nem tudom, hol szedte magába ez a leány ezeket a szép cíveket? — irta gödött az apa.

— Tőlem nem tanulta — háritotta el magától a teletösséget az anya,

Egyikük sem akarta elismerni, hogy ők lehetnek az okai. Kissé elkényeztettek, az igaz, mert hát az első gyermek volt s az elsőt mindig jobban elkényeztetik, mint a később jövöket. De ennyire? Hiszen ez borzasztó! Micsoda igényei vannak ennek a leánynak! Hol akad olyan fiatal ember, aki azokat kielégíteni képes? Páholy, kocsi, Is ten tudja, mi minden.

a hazáért. Nagy Péter czár ezt jelentette ki a katonapárbajok egyetlen helyes módjának.

És mily joggal! Nem kell a hivatásos katonának szakadatlanul a háborus viszonyokra előkészülnie, nem azért fizeti meg neki hazája ugyszólván minden egyes testrészét, hogy komoly esetben, melynek elkövetkezését senki sem hátróztatja meg előre, jól begyakorolt s ép erővel az önfeláldozásig megtegye a legjobbat, ami tőle telik? És ime, miután éveken át megfelelő kiképzést, tekintélyt, jövedelmet élvezett, párbajra megy, az, ki oly osztálynak a tagja, mely külön becsületbíráóságok fölött rendelkezik, — párbajra megy, hogy magát, vagy egy másik kartársát elvonja az elvállalt előre honorált köteleesség teljesítésétől. Tehát minden foglalkozási ág közt legkevésbé a katonaságnak lenne szabad párbajozni.

A nagyvilágból.

— Titokzatos büntény. Az egyik párisi kórházba egy Lucas nevű műszerész vitték be, kinek fejét két löbés éktelenítette el. Néhány nap mulva négy ember látogatta meg őt betegágyánál és sikerült nekik a súlyosan sérültet pokróczba takarva kilopni a kórházból. Kocsin hajtottak tova, amint egyszerre csak a külvárosban több részeg alak megállásra kényszerítette a kocsist. Erre nagy késelés kezdődött, amely küzdelemben többen megsebesültek. A rendőrség közbe lépett, mire a tettesek megszöktek. Csak az elhurczolt beteg maradt ott hat szurástól vérezve és ketten a szöktetők között. A párisi rendőrség azt hiszi, hogy Lucast gyilkosai szök ették meg, nehogy vallomása által bajba keverje őket.

A milliomosok nem szaladoznak ám az utcán, hogy válogatni lehetne közölök, Somlayék egészen kétségbeesettek. Prédikálnak a leányuknak:

— Lásd, édes gyermekünk, itt volna ám az ideje. Most fiatal vagy, szép vagy, volna kéröd elég, jóra való, derék emberek, de mind elriasztod. Pedig később meg fogod bánni. Majd meglátod, hogy megbánod. Hallgass ránk, mi javadat akarjuk. Ki adhatna neked jobb tanácsot, mint a szüleid?

De minden prédikáció hiábavaló. Lóri büszkén elutasít minden próbálkozó fiatal embert. Az apa kezét tördeli. Az anya nem tud segíteni. Az a fenhéjazó, lusta hercegkisasszony csak álmodozik tovább a fogatokról, a pompás ruhákról, fényes estélyekről, egész kis tündérvilágról, ahol ő ragyog. Miért ne jöhetne el érte is valami dús gazdag nagy ur? Voltak már ilyen esetek a világon, könyvekben is megírták. A tündér királyfi eljön egyszer az ő menyasszonyáért elviszi kastélyába.

Igen, igen, a tündérkirályfi, nem ezek a pipogya emberek, a kik itt mászkálnak körülte.

— De édes leányom, ez a Balló nagyon jó párti, — magyarázta az édes anyja — még egészen fiatal ember s már törvényszéki bíró. És milyen fess gavallér. Nézd csak meg jobban.

Lóri kicsinylőn vonogatta vállát:

— Megnéztem. Már egészen kopasz a feje babja s két év mulva bizonyosan fes-

— A párducz ketreczében. Gönfből írják: Hoffmann állatszeliidő nemrégén nősült. Falesége gyönyörű szép, tizenkilenc éves asszonyka, akit be akart avatni az állatszeliidítés titkaiba. Együttösen mentek be a párducz ketreczében. A vadállat hirtelen a nőre rohant és arcját s nyakát össze-vissza macsagolta. A bestiát csak nagynehézen tudták megfékezni. Az áldozatot kórházba vitték, de nem igen biznak felépülésében.

— Az anarchisták mozgolódnak. New-yorkból jelentik, hogy az amerikai anarchisták a kongresszus téltlenségétől felbátorítva, figyelemreméltó tevékenységet kezdének kifejteni Most, a vezér, szabadság cizimű lapjában mérges cikkeket ír; a lap számait mindenfelé terjesztik és osztogatják. Goldman Emma Chikágóból Ciarcabillába utazott, hogy új anarchista egyesületet szervezzön. — Harrison polgármester megígérte a német konzulnak, hogy míg Henrik herceg Amerikában lesz, az összes anarchistákat megfigyelés alá helyezik. A rendőrség szétesztelt egy anarchista nagygyűlést Chikágóban, amelyen Goldman Emma izgató beszédet akart tartani.

— Rigó, meg a hercegnője. A szerelme által világnirúvé lett magyar cigányról nem rég azt írták, hogy meghalt. Sőt Ward Klára hercegnőről is olyasféléket beszéltek. Egy párisi lap szerint Rigó János és a hercegnő Párisban vannak. Legutóbb az Olympia-színházban látták őket. Elegánsak mind a ketten és kitűnően élnek. A párisi ujság azt is hozzátesszi, hogy most már mint boldog házaspárok élnek a világukat.

A Természettudományi Társulat.

Debreczen, jan. 24.

Amit a Természettudományi Társulat közgyűlésén az elnök, W a r t h a professzor, mondott: hogy az irigykedő külföld is elismerte, hogy a társaságunkhoz fogható

teni fogja a bajuszát. Külömben nem rajongok a törvényszéki bírákért. Sovány kenyér, sok adosság, minden hónapban egyszer színház.

— Hát hiszen Somlayné nem erőlteti a leányát. Volna más is. Itt van Ernye, aki miniszteri titkár, ma holnap osztálytanácsos lesz.

— Hát az sem elég neked? Az sem. Mondtam már, hogy az egész ranglétrára egy betkát sem adok. Nem akarok olyan nagyságos asszony lenni, aki villa mesonjár s addig hordja a régi selyem ruhát míg el nem szakadnak.

— De hát kit vársz, te szerencsétlen? — Kit vár? Lóri azt maga sem tudja. Talán senkit sem vár. Azt tartotta, hogy a férfiak partit keresnek aki rendben tartsa nekik a lakást, a férfineműt, a konyhát s s akit néha megcsókolgathatnak, ha éppen jó kedvük van.

— No hát én nem arra való vagyok. Nem, édes anyám, csak bádú maradjak én inkább itthon.

Az anyja nem bírta megérteni. Hiszen minden leányak az a rendeltetése, hogy férjhez menjen. Örökké csak nem maradha szüleinek a nyakán.

— Meguntatok?

Nem, nem azért. Hiszen hál' Istennek, van egy kis vagyunkjuk, nem sok és ötfelét fog szétmenni a gyerekek közt, de hát mégis van valamelyes, megélhetnek belőle. Nem is azért mondják, Isten ments, hogy csak éppen azért menne férjhez Lóri de hát egyszer

közművelődési egyesület alig van másutt, — nem új dolog. Jó rég óta tudjuk ezt. Még az időből, mikor a Társulatnak csak hat hétezer tagja volt. Már ez a szám is meglehetősen ritka, ha nem példátlan az idegenben. Most alig egynéhány száz híján kilenc ezer magyar ur és hölgy van az egyesületben, mely hatalmas az idegen szemlélő előtt is — a számok révén. E nyi tag, ennyi pénz ennyi kiadvány! . . . Valóban ez is tiszteltet gerjeszthet az idegenben, s nem ok nélkül; mert ezek a számok beszélnek.

Beszélnek a társulat erejéről, a köz nunkalódásért munkáló erőiről. Ezt látja az amerikai ember is, ki valamely Association olvasószerkezetében kezébe veszi a Természettudományi Közlöny cserépdányát, az érthetlent. Nini, hat iv, az 1902. januári füzet: Ez nem tréfa! S hátha oda szegődik a melé a yankee mellé egy szegény vagy milliomos bujdosó magyar, s azt mondja neki: „A füzet 85-ik lapján pedig az olvasható, hogy annak a magyar természettudományos asszociationnak mut deczember 18-án 8413 tagja volt!”

Ezt megérteni minden művelt nemzet. De azt már csak mink értjük meg, hogy a Társulat milyen alkotó ereje a magyarságnak!

Halhatatlan érdeme az, hogy belőle indult ki a magyar természettudomány nyelvének refermációja. És a magyar tudományos érzés.

Van egy ismeretlen eredetű, testvértelen, széles e világon egyetlen nyelv: a magyar. Olyan kimeríthetetlen pompája és gazdagsága, mintha az Isten is arra teremtette volna, hogy a művészet és a tudomány ki fejeződésének dicső eszköze legyen. S az idegen elnyomás abba a hazug hirbe koveri hogy semmire nem való. A XVIII. század végén külföldi tudósok mondják ki róla, hogy még csak a törvényhozás nyelvének sem al-

csak férjhez kell menni mégis. Grófokra, bárókra nem lehet várni, csak olyan magukfajta hivatalkók fősé ügyvéd, orvos, valami ilyen ember veheti el. Az illet meg lenézi Lóri, az ilyen nem kell Lórinak.

— A testvéreidnek is elrontod a szerencsét, — veti szemére az anyja.

Mert a másik két leányt sem meri majd senki megkérni. Azt hiszik majd, hogy azok sem különbek a néjüknél, azok is csak helytelenre, páváskodásra valók, bent ülni a szobában, könyvet olvasni egész nap s irtózni minden házi munkától.

Ime azonban egyszer csak váratlan nagy változás történt. Senki sem tudta volna megmondani, hogy történt s mindnyájan bámultak rajta, az egész család. Valami varázslat v gy mi. Valami csoda. Lóri kiment a konyhába s megszólította a szakácsnét:

— Julcsa mit főznek ma?

— Borsó csuszpajzt karmonádival megturós gombócot.

— Mutassa meg, kérem, hogy kell csinálni.

— Szívesen kisasszonykám, csak tessék ide állni. Ugy ni. Már most tessék felkötni egy konyhakötényt.

— Lám mégis használt az anyai szó, — dicsékedett férjének Somlayné. — Addig beszéltem a lelkére, hogy végre foganatja lett.

Az apa úgy vélte, hogy talán inkább az ő szavának. Ő beszélt olyan komolyan a leánynyal. Az ő dorgálása hatott. Annak, amit ő mondott, nem lehetett ellenállni. Hiszen ha ő valamit megmagyaráz, azt a vak-

kalmas, tudatlan tett mag szájából nyelv sz kifejezés meg a kezdtek, rajtuk

De nyelvének rosszabb ridegebb hogy — és magyar rajta épt szabball

A n járt leg hitte, ho lehet for Tehát ko szettek, mintha megalkos plebs elő érthetle a doktor tad! De oly igen magyar

Ez a gabb elv tudomán Lerontol reszineve Természteszi, va 1. a mag masint d róla, ho volna és nyelv ha

nak is be annak m

Az a — U

De elég az, esze. Mo érdeklődni nálni, azt rendezge kájában, hogy oda

— N gyarazta megárt, a

Som szakácsnét azt: fin káposzta

— F traktálni

— R lönösen

Som

— T leány nel

— L

— P buzgóság értem.

— D tünk nek

— L sem lát k

kalmás, — olyan koldus, olyan üres, olyan tudatlan! S a hitőkben annyszor megrendített magyarok elhiszik az idegen, az avatlan szájából hangzó e szörnyű ítéletet! A magyar nyelv szegény, hát gazdagítani kell. Szókat kifejezéseket kell gyártani bele. Így született meg a nyelvújítás. Ha az marad, aminek kezdték, borzasztó szerencsétlenség volna rajtuk örök időkig.

De élt bennünk a régi nyelv, és a nép nyelvének ereje, ez az erő kivette a legrosszabbat, s ma már a nyelvújításról a legridegebb orthologosnak is azt kell mondani, hogy — bár lehetett volna tudományosabb és magyarabb is — mai irodalmi nyelvünk rajta épül, s hála Istennek, hogy nem rosszabbul történt, mint ahogy történt.

A nyelvújítás a természettudományban járt legtaposatlanabb nyomon; mert azt hitte, hogy a régiség és a nép nyelv nem lehet forrása a modern tudás nyelvének. Tehát koholtak, gyurtak, csonkítottak, metszettek, tudomisérték a jó Bugátok; s mintha csak az volt volna a céljuk, hogy megalkossák a doktoroknak a plebs, a misera plebs előtt érthetetlen, még a deáknál is érthetetlenebb nyelvét. Oh Molière, te csak a doktorok rejtelmes deák nyelvét csufolhatad! De ha magyar vagy, te nagy, s nem is oly igen rég, a magyar természettudomány magyar nyelvét kell tolladra vened!

Ez a nyelv minden chinai falnál vastagabb elválasztó fal volt az ugynevezett szak tudomány és minden művelt magyar között. Lerontotta egy ur. Vezetéke Szily, keresztneve Kálmán. S lerontotta a kir. magy. Természettudományi Társulatban. Ha nem teszi, vagy ha nem sikerül neki tennie, akkor 1. a magyar tapasztalati tudomány ma alkalmasint deáknál is; mert azt még sem hiszem róla, hogy Szily Kálmán nélkül is ne vette volna észre mindmáig, hogy a Bugát Vajda nyelv használhatatlanul barbár; 2. a Termé-

szettudományi Társulat most is csak Európának ama csöpp, vidéki egyesülete, amely addig volt; s nincsen meg ez a mai nagy szerű nevelő, oktató, ilhető magyar ereje.

A pálya választás nagy kérdésében szentül hiszem, az ifjak ezreire hatnak a Társulat kiadványai. Igazi tehetségeket igazi utjokra vonz ez a szép, tisztá, érthető magyar beszéd, tudomány. Az ifju felismeri magában az erőt, mikor ez az erő szó' hozza. Még tudatlan, de már érzi, hogy ez a munka az ő lelkének rokona; tehát azt vállalja.

Hát az a nagy, az a mérhetetlen érdem, hogy a Társulat a művelt magyar embereknek annyi ezerét tartja a köteles természet tudományi ismeretek színvonalán! Borzadva gondolom el, mi volna a magyar nagy közönség tudása a Társulat munkája nélkül! Magyarság, műveltség, ismeret! Ezt köszönjük a Társulatnak.

... A Társulatnak! Nem is kell más-keppen mondani. Mert jóllehet van ebben az országban sok, igen hasznos és érdemes társulat, a Társulat mégis csak ez; ez a hatalmas, gyönyörű, áldott kir. magy. Természettudományi Társulat. Eljen, nőjjen, virágozzék a magyar közművelődésért! S mink művelt magyarok is tegyük meg érte mind azt, amit tehetünk; ki az alapító koronával, ki a tag filléreivel, ki az író tollával. Bizony mindnyájan nyerünk ama nagy magyar munka hatalmas foganatjának révén.

Belföldi-dolgok.

Erzsébet főhercegnő esküvője. Erzsébet Mária főhercegnő és Windischgrätz Ottó herceg esküvője ma délelőtt tíz órakor ment végbe a Burg József kápolnájában. Ott volt a király, az itt időző főhercegek és főhercegnők, Lipót bajor herceg és Gizella bajor hercegné, György és Konrád bajor hercegek, Fülöp és Lipót szász-kó-

burgi hercegek, Pál mecklenburg schwerini herceg gróf Lónyay Elemér és neje, a Windischgrätz család tagjai, a legfőbb udvari méltóságok, Goluchowski közös külügyminiszter, gróf Apponyi Lajos, magyarországi udvarnagy. Az esketést Mayer püspök végezte fényes segédlettel. Az esküvő után a király kihallgatáson fogadta az ifju házaspárt.

Tisza Kálmán állapota. Tegnap délelőtt a városban az a hír kelt szárnyra, hogy Tisza Kálmán súlyos beteg. Mint örömmel értesülünk, a hír valótlan, mert az ősz államférfiu teljesen jól érzi magát és ma délelőtt gróf Teleki Sándort látta magánál vendégül.

Szeben vármegye új tanfelügyelője. A válás-és közoktatásügyi miniszter dr. Vértessy Gyulát, a Szeben vármegyei tankerület vezetésével megbízott kir. segédtanfelügyelő, a megye királyi tanfelügyelőjévé kinevezte. A szebeni tanügy e kiváló és buzgó szakférfiu kinevezésével valóban hivatott vezető kezébe került.

A boerok szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 24

Tegnapi számunkban közöltük egy londoni lap azon véleményét, hogy Rosebery, mielőtt híres chest-rieldi beszédét elmondta, már tudomást szerzett arról, hogy a boerok mily feltételek alatt volnának hajlandók a béketárgyalásokat megkezdeni. — Hogy ez a föltevés helyes és igaz volt, azt egy ma Brüsszelből érkezett jelentés megerősíti.

Chamberlain óriási feltűnést keltő beszéde után mindenki könnyen érthető érdeklődéssel várta, mit fognak szólni a boerok. miként fogják fogadni a gyarmatügyi miniszter, illetve Anglia közeledését. A boer

nak is be kell látni és ha ő valamit akar, annak meg kell lenni.

Az asszony kicsinyőn vonogatta a vállát.

— Ugyan, ugyan. A te akaratod...

De mindegy, nem vitatkoztak tovább, elég az, hogy Lóri megváltozott, megjött az esze. Most mindennap kimegy a konyhába, érdeklődik minden iránt, ezt hogy kell csinálni, azt hogy kell csinálni. A szobában is rendezget, segít a szobalánynak minden munkájában, sőt egyszer azon lepi meg az anyja, hogy oda állt a mosóteknőhöz is.

— No, no, az nem szükséges, — magyarázta most az anyja, — a buzgóságból is megárt, ami nagyon sok.

Somlayné azt szeretné, ha a leánya a szakácsnéságból is egyebet tanulna, tesszem azt: finom tésztákat, süteményeket, nem káposzta meg bab főzeléket behabarni.

— Hát csak nem akard mindig ezzel traktálni a jóvendébbeli férjedet?

— Ki tudja? — felelt Lóri s olyan küldönösen mosolygott.

Somlayné félrehitta az urát:

— Te nem vettél észre valamit? Az a leány nekem nem tetszik.

— Lóri?

— Persze, hogy Lóri. — Azt a nagy buzgóságot, ami egyszerre megszállta, nem értem.

— De hiszen természetes. Addig beszélünk neki, míg végre belátta...

— Lőriférfi, az ilyen önféjű leány semmit sem lát be, Más oka lesz annak.

— De hiszen te magad mondtad.

— Mondtam, mondtam. Az ember sokat mond. S eleinte magam is úgy hittem. De most már nem hiszem. Az ilyen csodának csak az lehet az oka, hogy valakit látat.

Somlay nem értette:

— Valakit téfalt?

— Akibe szerelmes.

— No hát az nem nagy baj, — szölt az apa nevére — hiszen magunk is azt akaruk. Azért imádkoztunk.

— De a főzelék. Hogy mindég csak főzelék lesz az ebédjük?

— Eh, hát ha nincs egyéb baj...

Az asszony aggodalmasan csóválta a fejét:

— Te, nem érted. Mikor valaki, aki négylovas hintóra várt, egyszerre olyan szörnyű takarékos kezd lenni, az nagyon gyanús.

Faggatják Lórit, hogy valljon be mindent. A leány egy darabig csak vállát vonogatta, aztán megmondott mindent, egyenesen bátran. Gombos Ödönt szereti s térjhez akar menni hozzá.

Az anyja álmélkodva csapta össze a két kezét:

— Kit, te?

— Az apa tollnokát.

— Elment az eszed? — támadt rá az anyja.

Az apja is neki esett:

— Azt a sem niházit? Akinek hatszáz forint a fizetése.

— Lesz több is — felelte a leány.

— De hát addig kenyéren, vizen akarok élni?

A leány arra is megfelelt:

— Kenyéren, vizen, ha másképp nem lehet. Takarékoskodni fogunk. Hiszen ti oktattok mindig arra.

Most az anyja vette át a szót:

— Oktattunk, persze hogy oktattunk, szerénységre, takarékosagra; de nem így gondoltuk. Ilyesmire nem vetemedik okos leány. Lásd, édes leányom, ne bolondozz. Hiszen ha Ballóhoz vagy Érnayeihez vagy más tisztességes állásu férfihoz akarsz hozzá menni, hát szívesen adjuk az áldásunkat; de ilyen eszeveszedséghez, ilyenhez soha.

— Már pedig, édes anyám, előbb vagy utóbb bele kell egyeznetek.

— Soha, — soha, — jelentették ki a szülők.

De mikor egy leány lemondott a kocsiról, a páholyról, a szép ruháiról és mindenről, ami valamikor hiúságát képezte, nem tartja vissza a szülői kényszer, s bizony csak az lelt a vége, hogy Somlay egyszer így szölt a feleségéhez:

— Már látom, hogy nem bírnak avval a leánnyal, hát Isten hírével menjen, akihez akar.

— És Somlayné a szemét törölgeti s azt mondja rá:

— Hát legyen, nem bánom.

vezérek és a kormány jelenlegi vezetői még nem nyilatkoztak, de Krüger már megadta a válaszi, kijelentette, hogy a gyarmatügyi miniszter ismeri a boerok feltételeit.

Ebből arra lehet következtetni, hogy vagy Rosebery, Krüger felvilágosításai alapján szötte bele a feltételeket beszédjébe, vagy pedig, hogy ezzel Krüger kifejezésre akarta juttatni azt, hogy a boerok nem tágitanak eddigi feltételeiktől, melyeket már több ízben hangoztattak.

Néhány nap múlva valószínűleg megérkezik a boer hadvezérek válasza is.

Angliában éppen oly izgalommal várják a fejleményeket, mint Anglián kívül, és még növeli az izgatottságot, hogy a harctérről semmi hír sem érkezik. A lapok az eshetőségeket mérlegelik, de a boer pártiak felhasználják a kedvező alkalmat és erősen agítálnak a boerok mellett. Így az egyik lap részletes kimutatást közöl bezárólag december 31-ig a központosított táborok halandóságáról. Juniustól decemberig a táborban 117 000 felnőtt férfi és nő volt és ezek közül 16,318 ember halt meg az év végéig. A gyermekek száma decemberben 165,546 volt, ezek közül 13,245 halt el.

Ezek teljesen megbízható adatok, a melyek igazságát semmi czáfolat meg nem döntheti.

A boerok jól tudják, hogy véreik pusztulnak, szenvednek, de ez nem törte meg erélyüket, nem vette el bátorságukat. Ha a jelek nem csalnak, önfeláldozó hősiségük megtérmi gyümölcsét.

Egyről-másról.

Dal.

Az én babám nyíló rózsabimbó.
Hőn dobogó kebelémön ringó.
Az én babám angyaloknak társa,
Boideggá tesz, akárki meglássa;

Ajákának édes-mézes csókja
A szivemben hű szerelmet oltja.
Nem is vágyom én a menyországra:
Menyország az én szivem virága.

A beszélgetés vége. Keyser Ágnesről, aki remélgiben nagy feltűnést keltett Londonban, amikor egy lakomán, amelyet az angol király tiszteletére rendeztek, önkéntes betegápolónői egyenruhában jelent meg, kedves történetet elevenítenek föl. Abban az időben történt, amikor VII. Edward király még walesi herceg volt. A véletlen úgy akarta, hogy Keyser Ágnest be kellett mutatni a hercegnek a kisasszony nagy ijedelmére, akinek nem volt érkezése arra, hogy az udvarnál uralkodó szokásokról formáltassa magát. Aggódva fontolgatta magában, hogy az etikett szerint meddig tarthat egy ilyen beszélgetés tartama, végre is egyszerűen megkérte a herceget, hogy szóljon, ha a beszélgetést be kell fejeznie.

— Ohó, az [nem járja, — mondta a herceg — önnek magának kell megmondania, ha megelégette a diskurzust.

S a beszélgetés folyt tovább:

— Ugy? tehát X-ben született? És mennyi ideig lakott ott?

— Egész mostanáig mindig ott laktam.

A herceg azután még egyszer viseya tért X-re s úgy látszott, nagyon érdeklődik a kérdés iránt:

— Mondja meg, kérem, mennyi ideig lakott ott?

Keyser kisasszony a maga igazi asszonyi eszérel azonnal észrevette, hogy a herceg az életkorát akarja megtudni s mély meghajással válaszolt:

— Most már, uram, elég a beszélgetésből!

A herceg jóízűen nevetett és másról kezdett beszélni.

Büszke kijelentés. Canovas del Castillo özvegyének halála alkalmából, aki nem régen végrendelet hátrahagyása nélkül hunyt el, emlékezetbe idézik a meggyilkolt spanyol miniszternek egy mondását, amelylyel a néki folajánlgtt hercegi czimet visszautasította:

— Én hercegekké teszem az embereket, az nagyobb dolog, mint hercegnek lenni!

Halála után Krisztina királyné a miniszter özvegyének az örökös hercegi czimet adományozta, amelylyel a spanyol grand méltóság is össze van kötve. Így átszáll ez a titulus a miniszter egyik unokaöccsére, az arinoi hercegre is, ami ellen a meggyilkolt miniszter testvéröccse, don Emilio Canovas del Castillo, most tiltakozást jelentett be.

N A P I H I R E K.

Ámor a jégen.

Debreczen, jan. 24.

Megdermedt galyas fák, mik felpiperézik magukat mostanság csillogó hóharmat fűzrel, susogták a regét Halifax kisasszonyról... A jég sport ringó dereku papnője tulajdonképen még csak süvölvöny leányzó, de már ismerős a legszentebb, a legnagyobb emberi szenvedéllyel, melynek aranyhajóján pihenik ki az emberek mámoros éjszakákon a gondot, a sivár, rideg élet utálatos prózáját. Mondom, ismerős az örök szenvedéllyel: a szerelemmel, de csak holdvilágos fantáziájú, sületlen poéták könyvéből. Szeretett volna a »végzetes esőke-kal, a mi oly sok regény állandó fejezetét képezi, megismerkedni. De hogyan?... Alig pelyhes állu, golyhó Rómeója nem járatos Halifax művészetében, s a csillogó aczél csáklján ringatózó tündér alig tudta az alábbi randevut kiszelni szegény epedő Argirus királynak, álmai hercegének, szerelme egyetlen tárgyának. A gárda árgus szeme minden lépését figyelte, s az óhajta várt pásztoróra egyre késelt. Mit ér az ártalan promenáde az iskolától hazáig, melynek rövidke utja, méla ábránddal, sokat mondó némasággal fogyott el.

Hanem jött a fehérszárnyu tél, s beállott a jég farsangja. Ekkor eszelte ki, az ábrándos lelkü bakfis a találkát, nem ugyan a tükörhátú jégen, hanem a titokzatos koresolya kötő öltözé szobájában. Itt szabadjára röpülhetett a szerelme páva szemes pilanogója, s kigyulhatott az ifju szenvedély rózsalángja. Subrosa képzeljenek el kedves olvasóim minden édest, minden jót, minden

kivánatot csak a végét hagyják el nekem sötét fűrtöz krónikásnak, ki tanuja volt az dill pointjének... A mama megjelenik! Ennyi elég... Értik ugy-e?

S álmodó plátán fák, miknek homlokait felpiperézi a hóharmat csillogó fonala egymásnak adják a kedves regét... Csak a véget, csak azt felejtik ki mondókájukból, miközben elmerengenek a befogyott tengerszemen végig libegő Halifax kisasszonyokon, kik egy kis aczél jószággal szeldelik végig a fehér jeget, örült gyorsasággal törtetvén előre... előre. Tán az örök végzetes emberi szenvedély után: a szerelem után!

A városi tanács a huscsarnokban. Egy egy városi intézmény elfen még nem hangzott fel annyi panasz, mint éppen a Simonffy utcai bérházban elhelyezett huscsarnok ellen. Az ottani árusok is terjedelmes panaszadatokba a városi tanáchoz és sérelmeik sürgős orvoslását kérték. Erre a tanács Boezkó Sámuel rendőrfőkapitányt, dr. Sárváry Gyula tiszti főorvost és Aczél Géza főmérnököt küldte ki, hogy vizsgálatot tartsanak s eről jelentést tegyenek a tanácsnak. A jelentéssel tegnap foglalkozott a városi tanács. Erdemleges határozatot azonban a nem eléggé tájékozott jelentés alapján nem hozott, hanem elfogadta Komlóssy Arthur főjegyző javaslatát, hogy mindannyian személyesen győződjenek meg az állapotokról és akkor menjenek a huscsarnokba, a mikor, a mikor ott legnagyobb a forgalom. A tanács megbizta a főjegyzőt, hogy erre a szemlére határidőt tűzzön ki a tanács tagjainak meghívásáról gondoskodjék. Komlóssy Arthur főjegyző ezen az alapon a szemle megtartására a ma délelőtti kilencz órát tűzte ki. A városi tanács tagjai tehát ma délelőtti kilencz órakor testületileg mentek el a huscsarnokba, hogy személyesen szerezenek meggyőződést a panaszok jogosultságáról.

Ötforin osok bevonása. A belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte az ötforintosok bevonását. Az át váltás és kiadás s mult évi szeptember elsejével megszűnt és azt az állampénztárak ha hozzájuk befolyik, többé ki nem adhatják. Fizetéseken elfogadásuk 1903. év február 28 ával megszűnik. Azonban az állampénztárak még 1903. augusztus 31-ig elfogadják fizeteskép. Végleges határidő 1907. aug. 30. ika. Azonban ez utolsó négy évben csak az Osztrák Magyarbank bécsi és budapesti főintéze tei eszközlik a beváltást.

A vásár ügy rendezése. Hegedüs kereskedelemügyi miniszter a városi tanácsot leiratot intézett, a melyben az illető városok vásártartási jogaira nézve kér felvilágosító adatokat. A szóban forgó adatgyűjtés a vásárgyűjtés országos rendezésének képezi előmunkáit. Miután ez idő szerint több községnek van vásárjoga, ez pedig zavarólag hat egyes vidéki központok fejlődésére, a vásárgyűjtés egységes alapon való szabályozással a bajnak előreláthatólag elejét veszi.

Erőszakos kéregető. A koldulás tiltva van ugyan Debreczenben, hanem azért akadnak egyesek, kik semmibe sem veszik a tilalmat és szélteben beharangozzák a várost. Ilyen alakot csipett el tegnap a rendőrség Keller Sándor foglalkozás nélküli asztalossegéd személyében. Ez a jeles úrma a Csapó utcát vette nyakába s fenyegetésekkel igyekezett alamizsnát kiharolni. Az üzlet jól is jövedelmezett, mert mire a rendőrség ártalmatlanná tette, már összeszedett vagy 20 koronát. Egyelőre becsukták.

— D...
töke. A vá...
összeállita...
reczen er...
vetkező: ...
tárban va...
tőkő, aha...
lékü ördő...
debreczen...
léry idege...
ben. Az ö...
korona 10...
kának éri...
is, 28 832...
az épülete...

— Uj...
egyház p...
ülésében...
nácsbírói...
nay Gyula...
zással Pu...
zsöre ada...
presbyteri...
hatást kel...
demes és...
háznak.

— K...
teológia...
10-ik szá...
köztanító...
eddig me...
számaról...
pás vezé...
nyes toll...
iasos költ...
érdekese...
híreivat...
napot ne...
protestán...
ennek le...
minden...
iránt érde...
legszegény...

— A...
tése. Népe...
a Debrecz...
A gyűlése...
az új pal...
s nagy óv...
zsót a pa...
A közgyű...
választott...
fajdalmas...
Dr. Király...
vald Józse...
jelentést...
vettek tud...
gyének sz...
nyugdíjat...
tikárváru...
gyűlés ug...
rona rend...
rel egybe...
A pályaza...
kell beadr...
ról lekösz...
lasztották...
teletdíj ki...
kisebb üg...
éltetésésé...

— A...
szigoru k...
czélja a v...
delet szer...
községben...
vert olyan...
a ki nem...
csak anna...
szerzését.

— **Debreczen kaszálóinak és erdőinek értéke.** A város vagyon leltára szerint, melynek összeállítása most folyik a városházán, Debreczen erdőinek és kaszálóinak értéke a következő: A leltár szerint a debreczeni határban van a városnak 6.881.718 korona értékű, a határon kívül 1.146.346 korona értékű erdősege; kaszálója van a városnak a debreczeni határban 134.931 korona 55 fillér, idegen határban 307.167 korona értékben. Az összes erdősegek értéke 8.470.163 korona 10 fillér. A város összes földbirtokának értéke, beleértve az erdősegeket is, 23.832.899 korona 23 fillért tesz ki. Most az épületek értékére kerül a sor.

— **Új tanácsbírák.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma legközelebb tartott ülésében foglalkozott az egyházkerületi tanácsbírói állásokra jelölendő férfiakkal. Szinyay Gyula indítványára egyhangú elhatározással Puky Gyula főispánra és Isaák Dzsőre adta szavazatát a debreczeni ev. ref. presbyterium. A szavazás eredménye igen jó hatást keltett, ezért mindkét jelölt igen érdemes és elismert vezér férfia a port. egyháznak.

— **Közlöny.** A magyarországi protestáns teológia ifjúságának hivatalos lapja immár 10-ik számában jelent meg Nánássy Lajos köztanító felelős szerkesztése mellett. A mit eddig mondtunk, azt mondhatjuk a jelen számról is: kitűnő és szerfelett olvasó. Pom-pás vezércikket hoz a felelős szerkesztő egyes tollából. Tárcajában kiváló szép valóságos költeményeket közöl. Többi cikkei is érdekesek és változatosak. A lapot ügyes hírvivat kereszti be. E 32 ik évfolyamát előlapot nem tudjuk elég mélyen ajánlani protestáns férfaink figyelmébe. Ott kellene ennek lenni minden lelkész asztalán, és minden embernél, ki a protestáns ügyek iránt érdeklődik. Ára oly csekély, hogy a legszegényebb ember is megrendelheti.

— **A Kereskedelmi és Iparkamara közgyűlése.** Népes közgyűlést tartott tegnap délután a Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara. A gyűlésen igen sok vidéki tag volt jelen s az új palota terméről dicséretleg nyilatkoztak s nagy óvációban részesítették Náday Rezsőt a palota építésével megbízott iparost. A közgyűlést Szabó Kálmán, az ujonnan megválasztott elnök nyitotta meg. Beszédében fájdalmasan emlékezett meg a kamara titkára Dr. Király Ferencz elhunytáról. Ezután Grünwald József segédtitkár olvasta fel a titkári jelentést, melyet elismeréssel és köszönettel vettek tudomásul. Dr. Király Ferencz övégyének szavaztak ezután meg 1200 korona nyugdíjat. A gyűlés legérdekesebb pontja a titkárválasztásra vonatkozó jelentés volt. A gyűlés úgy határozott, hogy lejt az 5000 korona rendes fizetés és 1000 korona plakbérrel egybekötött állást pályázat útján töltik be. A pályázatokat február 28-ik déli 12 órájáig kell beadni. Benyáts Emil a pénztárnokságról leköszönt s helyette Lukács Ármint választották meg pénztárnokul 400 korona tiszteletdíj kiutalása mellett. Ezután még több kisebb ügyet tárgyaltak le s az ülés az elnök elítélésével véget ért.

— **A vadorzók ellen.** A belügyminiszter szigorú körrendeletet bocsátott ki, melynek célja a vadorzások megakadályozása. E rendelet szerint fel kell ügyelni 1) arra, hogy a községben, városban ne tartson vadászfegyvert olyan, kinek vadász-engedélye nincs és a ki nem fizet fegyveradó; 2) vadat eladni csak annak szabad, a ki igazolja a vad jogos szerzését.

— **Letartóztatott dohánycsempészek.** A rendőrség tegnap délután letartóztatott két szoboszlói munkást, Pinczés Miklós és Juhász Antalt, a ki Hajdu Szoboszlóról 45 kiló dohányt csempészték be Debreczenbe s azt árusítani kezdték. A két munkás minden elővigyázat nélkül üzte a csempészség tiltott mesterségét — így természetesen, hogy rajtuk ütött a rendőrség. A 45 kiló dohányból még alig adtak el pár csomót, mikor letartóztatták őket. A rendőrség mindkét csempészt átadta a pénzügyőrségnek, hol a jövedéki kihágás címén indítanak ellenük eljárást.

— **A lelkiismeretes tolvaj.** Kovács József borbély felesége módon járta a héten. — Elindult borotválgni s magával vitte műszer számát és mellé egy forgópisztolyt. Gritt Gyula ismeretes zsebtolvaj nagy ügyességgel elkezelte tőle úgy a borotválkozó eszközt, mint a forgópisztolyt. A rendőrség nyomozást indított ez ügyben és sikerült a tolvajt elfogni, ki meantségére azt adta elő, hogy őn gyilkos akart lenni s azért volt szüksége az öldöklő sze számokra. A rendőrség lezáratta az ismeretes zsebtolvajt s ügyében megindította az eljárást.

— **Szélmámos asszony.** Maholnap ennek is külön rovatot kell nyitni, mint az öngyilkosságnak. Egymást érik a furfangosabbnál-furfangosabb becsapások, a jóhiszemű emberek felültetése. Tegnap Varga Sára nevű nő került hurokra, aki a Csokonai-utcán lakó urinőhöz ment el s ravasz furfanggal négy kappant esalt ki tőle. Mire a rendőrség elfoghatta, már egy kappan sem volt nála. A gonosz asszony ellen megindult a vizsgálat s nagyon valószínű, hogy egyéb bűn is terheli a lelkét.

— **Érdekes apróhirdetés.** Egyik fővárosi lapban a következő apróhirdetés olvasható:

Fiatal,

szép, debreczeni leány ismeretségi hiányában ez uton óhajt férjhez menni. Vagyona 80,000 korona.

Csak barnák pályázhatnak. Czim a kiadóhivatalban. 2131.

— **A kapu kilincsek tolvajai.** Egy újabb jeleség, a melynek egyre nagyobb mérvben hódolnak városunkban. A tolvajok merésze az éjjeli sötétségben mindjobban beszorul a belvárosba és mert itt eléggé jól őrzik a kapu zárjait a házakat, a tolvajok most már a kapuk nehéz kilincseit lopkodják el. Ezek a tolvajok talán szent Péter tüszője mellől még a menyország kulcsát is ellopják, de mert ez nem áll módjukban, megelégszenek azzal, hogy ha már a menyországból nem is zárhatják ki az emberéket, legalább lakásukból kizárják. Az éjjel is több kapuról ellopták a kilincseket. Nem először történt meg az ilyesmi most városunkban. A tetteseket erélyesen nyomozza a rendőrség.

— **Dragonyosok és rendőrök harcza.** A marburgi Drava hídon a múlt éjjel nagy botrányt idéztek elő részeg dragonyosok. — A rendőrség közbelépve, közüök többet letartóztatott. Amint ezek ellenszögöltek, heves harc támadt, melyben mindkét részről estek súlyosabb és könnyebb sérülések. Csak a katonai kirendeltségnek sikerült a harcot megszüntetni. A vitéz dragonyosok eliramodtak ge később rájuk találtak s letartóztatták.

Véres parasztdráma.

A revolveres szerető.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, jan. 24.

Véres parasztdráma részleteiről kaptunk hírt a kolozsmegyei határhoz közel eső Kis-Szőllősről.

Jankó Antal odaváló gazdaember szolgálataiban állott Bodor Lidi cselédleány, a ki 18 éves kora daczára nem tudott élni szerető nélkül, de azt is nagyon süccs változtatta.

Gazdája eltúrte, hogy a leány szeretői oda járjanak a házhoz, mert a leány különben igen megbízható és dolgos volt s csak az az egy hibája volt, hogy nem tudott a szívének parancsolni.

Legutóbb, mint nekünk írják, Koppa Miklós csizmadia-leány volt a kitűntetett, — a ki esténként gyakran ellátogatott Lidihez.

Az utóbbi napokban azonban már megsúgták Koppának, hogy Lidi már más szeretőt tart, de a szerelmes leány ezt nem akarta elhinni.

Vasárnap este Koppa a szokott időben elment a cselédleányhoz, de annak az ajtaját zárva találta. Koppa rosszat sejtve bezergetett az ajtón, mire a leány kiszólt, hogy ő most álmos, jöjjön máskor.

Koppa ekkor tisztába jött a helyzettel. Hazament s magához vette a gazdája revolverét s azzal visszament a szeretőjéhez s az utcaajtóban huzta meg magát, Gyauja alapos volt.

Éjtél felé megnyílt a kis kapu s azon Daróczi Miklós parasztleányt bocsátotta ki a szerelmes leány.

Koppa, a mint az ajtó kinyílt, előugrott s előbb a leányra lőtt, a kit mellén talál; azután a vetélytárs után futott, a kit két lövéssel szintén leterített. A lövöldözésre előfutott emberek lefegyverezték a felbőszült szerelmet s Daróczit halva szállították haza, a leányt pedig haldokolva vitték be a gazdájához, hol másnap szintén meghalt.

Koppát bekisérték a járásbirósághoz.

Színház.

MUSOR.

Csütörtökön Teréz kapitány.

Pénteken. A páholy.

Szombaton. Gasparone.

Vasárnap. d. u. Gyimesi vadvirág. —

Este: A zsidó honvéd népszimű.

* **A peleskei nótárius.** A ki tegnap este a színházba ment, hogy a Teréz kapitányt meglássa, egy csalódással lett gazdagabb. Komlóssy kisasszony hirtelen beteggé lett s a nehéz helyzetben az igazgató nem tehetett másat; előadatta a Peleskei nótáriust. Az igazgatót ezért semmi vád nem érheti, de Komlóssy Emma kisasszony megtehetné azt a szívességet, hogy ne az utolsó percekben jelentsen betegét. Bizonyára, ha idejében tudja Komjáthy, hogy betegeskedik a kisasszony gondoskodott volna, hogy a közönség bosszankodása elmaradjon. A darab különben lefolyt minden rázkódás nélkül. Azonban ha ily hirtelen jött megbetegedések tör-

téennek, a szegény igazgatót ki lesz téve annak, hogy egy szerepkörre három primadonát szerződtessen.

Mulatságok.

Farsangi Naptár.

Január 25-én. Kereskedők bálja Bikában.

Január 25-én. Függetlenségi-Kör tánczes télye.

Január 26-án. Polgári-Kör bálja Bikában

Február 1-én. Kőművesek Iparosok és segédek zártkörű tánczes télye Kororában.

Február 1-én. Bchóc-estély Bikában.

Február 2-én. Iparos-Kör bálja Bikában

Február 15-én. Filléregylet tea-estélye Bikában.

Téli táncvigalom. A debreczeni máv. altiszt kör saját könyvtára gyarapítására 1902. év február 6-án, csütörtökön az újonnan épült állomás termeiben zártkörű téli táncvigalmat rendez, melyre a belépő díj: személynként 2 korona, család jegy (3 személyre) 4 korona. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek este a pénztárnál válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztak. A meghívó kívánatra előmutatandó.

Thea-estély. A debreczeni ev. filér-egylet 1902. évi február 15-én, azaz szombaton az »Arany Biká« szálloda dísztermében jó tékony célra rendezendő zártkörű táncvigalommal egybekötött »THEA-ESTÉLYT« rendez, melyre belépő-díj: személyenként 4 korona. Család-jegy 3 személyre, 10 korona. 4 személyre 12 korona. Páholy jegy 4 kor. — A páholyba lépőknek személyjegyet is kell váltaniok. — Ez összegbe az e célra felkért fiatal hölgyek által felszolgálható thea-és hideg ételek ára is bele van számítva. — Kezdeté este 8 órakor. — Felülfizetések köszönettel fogadtnak s hirlapilag nyugtáztak. — Jegyek előre válthatók: Benyáts Emil Békés Lajos, Ifj. Gyűrky Sándor, Szent-Királyi Tivadar, Zádor Lajos urak üzletében és az estély napján a pénztárnál.

Különfélék.

+ **Világító moszatok.** Mac Alpine professzor a »Proceedings of the Linnæan Society of New South Wales«-ban, beszámol a világító moszatokról. Eddig 21 ilyen világító moszatot ismernek; ezek közül 11 a Pleurosum genushoz tartozik, 5 pedig Ausztráliában van elterjedve. A moszatok világítása nem a phosphoreszkáló baktériumoktól származik, hanem magán a moszaton végigmenő égési procezzustól. A világítás csak oxigén jelenlétében és megfelelő magas hőmérsékleten történik, nedves idő a világítást megakadályozza. A világítás valószínűleg kibocsátott fénytel metaboliikus termékekből sugárik ki, s nem magából az organizmusból. A bogarak vonzására szolgál, melyek azután a sporákat széjjel viszik.

+ **Az arab mézga.** Míg a keleti Afrika akáczféléiből kapott összes mézga képződését hangyák tevékenységének köszönhetjük, addig a délnyugati Afrikában a munkát egy újjnyi vastagságú, barnaszínű hernyó és egy körülből 4 csm. hosszú, erős rágóeszközzel felfegyverzett, barnás-lekete színű bogár végzik. Ezek a fákat keresztül kasul furják; a járatokat később hangyák hemokkal hordják tele. A tából, lóképpen ez acacia horrida fájából bőségesen kiömlő mézgat a benszülöttel heira-nak nevezik és szorgalmasan gyűjtik, éhség esetében meg is eszik. Csak a kristálytisza fehér heiranak van értéke. Persze az nagy kérdés, vajjon a fákban amugy is szegény vidék fa-állományának a két rovar okozta pusztulása fölér-e a heira-gyűjtésből származó haszonnal.

Szérium — embervérből. Leyden tanár berlini klinikáján nagyon érdekes kísérleteket tesznek, vajon fertőző betegségeknek oly emberek véreit, akik fertőző betegségben szenvedtek, lehet-e gyógyítás céljára használni. A kísérletek nagyon jó eredménnyel végződtek s így például egy vörhenyes beteg véréből oly szériumot csináltak, amelyet vörhenyes betegekben jó eredménnyel alkalmaztak.

Hadnagy és rendőrkapitány.

A tiszturak pincsije.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 24.

Nagybecskerekén, a kaszinó helyiségében jelenet folyt le a város ezidőszerint való rendőrkapitánya és egy közösseregbeli hadnagy között. A kaszinóban most valami hölgyzenekar játszik. Egy tiszt, a ki a többek társaságában volt botrányos jeleneteket okozott s ezek folytán kellemetlen összetűzést provokált Peristcs Zoltán városi főjegyzővel a ki most mint rendőrkapitányi helyettes működik.

Az ügyben a városi közgyűlésen heves interpelláció történt. Maga a rendőrkapitány helyettes így mondta el az affér történetét:

— Alkalmi összejövetelt tartott szombat este a kaszinóban egy asztaltársaság, férfiak nők vegyesen. Ugy tizenegy óra tájban egy kutya rohant a terembe és három katonatiszt társasága követte.

A kutya a közönség közé szaladt, Halla de Szent Demeter hadnagy, a kutya gazdája a zenekar közébe telepedett háttal a közönségnek s sértő közölgésből verte a takaszt a fehérnűs muzikusoknak.

Halla urral nem törődött senki. Ismeri egész társaság. De a kutya vonítását és szaladgálását bent egy zárt helyiségben nekem, mint rendőrnek, nem lehetett szóltatni hagynom. Mondtam a pincéznek, hogy távolítsa el a kutyát, de az olyan szaladgálást viitt végbe, hogy nem lehetett elfogni. Kutyát nyilvános helyre vinni szabályrendeletileg tilos. Megesett már az is, hogy Nagybecskerekén idegen társaság asztalánál megkavéztatták a kutyákat. Felszólítottam a vendéglistát, hogy vitesse ki a kutyát.

A fizető pincéz erre a tiszthez fordult s illedeímesen szólott neki. Halla de Szent Demeter hadnagy erre kikelve felugrott s a közönség felé kiáltotta:

— Ki az a bátor ember a ki az én kutyámat kimeri innen tiltani?

— Mint rendőrkapitánynak ez kötelességem — adtam meg erre a választ.

— Ugy? Jó. Itt nem diskurálok magával. Jöjjön ki.

Majd csak itt állok rendelkezésére. El voltam rá készülve, hogy inzultál. Ha ki megyek ez feltétlenül megtörténik, mert ez Halla urnak régen ismert szokása. Ezt meg is mondtam neki. Ők távoztak.

Néhány perezt múlva Dilmár hadnagy visszaszájolt s elébem lépett.

— Halla üzni: jöjjön ki.

— Nem megyek. Különbben is intézkedtem, hogy a tiszt urak garázdálkodása egyszer és mindenkorra megszünjék. Jelentést tettem az ezrednél.

Erős hangú szóváltás keletkezett s a hadnagy ur gunyosan jelezte:

— No ha nem jön mi megvárjuk.

A három katonatiszt valósággal táborot ütött a kijáratnál s várt. Én elküldtem az ezredhez jelentettem a dolgot, majd pedig a társasággal együtt eltávoztam. Ennyi az egész est története. Másnap engem provokáltak. Én már ezt megelőzőleg jelentést tettem a tiszt urak dolgairól az ezrednél.

A másnap történt városi közgyűlésen a botrányt interpelláció tárgyává tették a mire a közgyűlés azzal bizta meg a polgármestert hogy a temesvári hadtestparancsnok ságnál jelentést tegyen. Az ügyből kifolyólag több lovagias affér keletkezett.

CSARNOK.

A komikus.

— Ebeszélés. —

Írta: Sz. Á.

— Tanulsz ám ivást, dorbélozást adósság csinálást. Ki vannak azok vetve fiam a társadalomból egészen. De mi is volna a világból, ha a nép ezekre költené a pénzt.

— Ej ej apám! Hogy mondhat ilyet? Hát ha olyan nagyon kivetendők volnának, mért építettek volna szánukra színházakat? Pesten hármat is, Aradon, Kolozsváron, Szigeten stb. S mindenütt közbecsülésnek örvendenek. Tisztelik, szeretik és nagyra becsülik minden egyes tagját e színházaknak. Ha történelmi darabot adnak a tanárok követelik a tanítóktól, hogy a kinek módja engedi menjen s nézze meg.

— De már fiam, — szóit az öreg és egyet pördült bajuszán, — ilyeneket ne mondj! Melyik szülő olyan bolond, hogy rosszra engedje a gyermekét taníttatni?

— Rosszra?

— Igen rosszra! Külömben nekem ne is beszélj erről, nem szenvedhetem ezt a léha népséget a ki a naplopással tölti idejét.

Hiába volt minden Bélának, nem tudta meggyőzni apját, tehát másra terelte a beszédet. A gróf a séta közben lépett be és Bélát megkérte, hogy menne be a városba egyet s mást az ügyvédnél elintézni. Béla kapott az alkalmas, legalább újra láthatja Ilonáját, kit oly forrón szeretett.

IV.

Ahogy elvégezte dolgát Béla az ügyvédnél rögtön Beregi Ilonához hajtatott, ki duzzogva fogadta; de látszott rajta mennyire örül a viszontlátásnak.

— Igen okosan tennéd kedves Béla, ha többé nem látogatnál meg.

A fiatal ember tágra nyitott szemekkel bámult kedvesére, nem tudta mire vélni e változást. Hiszen mindég azt mondta, hogy ő az egyetlen, a kit szeret, a kihez vonzódik s boldogítani akar.

— Mi ez Ilona? Mért ez a rossz, keserű tréfa?

— Ez nem tréfa, ez való, legjobb volna mindkettőnknek, ha egymástól távol igen távol lennénk; Bár sohase is láttuk volna egymást. Én a tied ugy sem lehetek soha!

— Béla feljajdult fájdalomában. Nem lehetsz enyém s mért nem? Oh, igen, tudom már mért nem szeretsz, csak ámitottál, bolondítottál, hogy minél hamarabb tud adhass rajtam; mert bizonyára egy gazdag embernek udvarlását fogadtad el! Természetesen, hiszen én csak egy szegény tisztartó fia vagyok s hozzá még nem is önálló ember, a ki saját maga fölött rendelkezik.

— S te felteszed ezt rólam ?
 — Fél Mirt látom, hogy te is olyan vagy, mint a többi színésznők, kik szívüket dobálják, hol ide, hol oda! Édes atyámnak igazsága van, hogy ti mind egyformák vagytok.

— Látod, ezért nem lehetünk egymásé! Atyád miatt! Tudom, hogy ő milyen ellen-szenvvel viseltetik pályánk iránt s mivel nőd nem lehetek, szeretőd nem leszek soha.

— S ha én nem kérdeném meg atyámat, hogy beleegyez-e vagy sem ?

— Akkor sem lehetnék a tied; mert pályámtól még érted sem tudnék meg-válni.

— Akkor sem, ha elhagyom szüleimet és én is színész leszek ?

— Ezt az áldozatot nem kívánám tőled, ki tudja tehetőséged olyan-e, hogy meg-élhetünk holta.

— Mindegy, szeretlek s nem válnok el soha.

V.

Nagy szomorúság van a tisztartóék házában, már több, mint két hónapja, hogy Béla eltávozott s nem tért vissza; egy levelet hagyott hátra, miután atyjával igen heves szóváltása volt, ki követelte, hogy Jolánnal váltsa jegyet; de Béla szíve titkát elárulta, hogy vagy Beragi Iona lesz neje, vagy senki. Atyja iszonyúan kifakadt ezért:

— Mit egy komédiás lányt hozni a házamba! Így megfélemezni magadról? Hol marad az ősi nemes vér, családunk tradíciója, melyre mindég olyan büszke voltam? Nem szégyenled magad? Hát ezért neveltek fel, ezért dolgoztam éjtel, napot egybe téve, hogy egy jött mentet, egy isten tudja kifelét mondják lányomnak.

— Atyám! kiáltá Béla és szeméi vérbe forogtak! Az ő Ionájáról beszélnek így, a kit ő mindenek felé helyez, szív bálványát, haj — ha nem apja volna, közeivel szag-gatná szét!

— Meg ne bántsd őt; mert tiszta, mint a nap és én imádom!

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1901 Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		V o n a t		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonal	1.28	délután	
P.-Ladány	8.10 este	Személyvonal	9.43	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonal	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonal	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonal	5.45	reggel	
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonal	9.40	este	
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz.	5.34	délután	

Debreczen—M.-Sziget—Kőrösmező					
Királyhaza	5.10	reggel	Személyvonal	2.08	délután
Kőrösmező	2.56	reggel	Személyvonal	12.41	délután
M.-Sziget	3.56	délután	Személyvonal	10.50	éjjel
M.-Sziget	12.17	délután	Gyorsvonal	4.56	délután
Szatmár-Németi.	7.58	este	Tv. sz. sz.	12.08	éjjel
Szatmár-Németi	6.46	este	Gyorsvonal	8.50	este

Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22	reggel	Személyvonal	11.21	déle
Szerencs	4.01	délután	"	7.03	este
Szerencs	6.58	este	"	10.48	éjjel

Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42	reggel	Vegyesvonal	10.24	délelőtt
Tisza-Füred	4.21	délután	"	7.56	este

Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	9.35	reggel	Vegyesvonal	11.16	délelőtt
N.-Léta—Vértes	4.31	délután	"	6.18	este

Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28	reggel	Vegyesvonal	9.17	délelőtt
H.-Nánásig	4.06	délután	"	7.29	este
H.-Nánásig	11.20	délelőtt	"	1.18	délután

* Minden koddan.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Indul	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel	
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonal	4.00	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonal	9.15	délelőtt	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonal	2.03	délután	
Budapest	2.38 éjjel	Személyvonal	7.05	este	
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonal	6.50	reggel	

Kőrösmező—M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi.	8.46	reggel	Gyorsvonal	6.42	reggel
Szatmár-Németi.	7.32	reggel	Személyvonal	3.45	reggel
M.-Sziget.	12.16	délután	Személyvonal	6.—	reggel
Szatmár-Németi.	6.45	este	Személyvonal	2.47	délután
M.-Sziget	3.55	délután	Gyorsvonal	11.35	délelőtt
Kőrösmező	10.12	éjjel	Személyvonal	1.22	délután

Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07	reggel	Személyvonal	5.—	reggel
Szerencs	12.07	délután	Személyvonal	9.03	délelőtt
Szerencs	7.53	este	Személyvonal	5.10	délután

Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18	reggel	Vegyesvonal	5.25	reggel
N.-Léta—Vértes	3.13	délután	"	1.05	délután

Tisza-Lök—Debreczen.					
Tisza-Lök	8.17	reggel	Vegyesvonal	5.06	reggel
Tisza-Lök	6.25	este	"	2.35	délután
H.-Nánás	3.30	délután	"	1.30	délután

Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.—	reggel	Vegyesvonal	4.18	reggel
Füzes-Abony	5.45	délután	"	11.35	délelőtt

325 szám.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat gyártmányainak ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal	együtt
100 kiló	
A. Asztali dara ragyszemű	31. 60
B. Szinte " aprószemű	30. 60
C. Király liszt	30. 60
1. Lángliszt kivonat	29. 80
2. Elsőrendű zsemlye liszt	28. 40
3. Zsemlye liszt	27. 40
4. Elsőrendű kenyér liszt	26. 80
5. Másod. kenyér liszt	26. 20
6. Kenyér liszt	25. 40
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 klg	24. 20
7 1/2 " " " " " " " " " "	20. 60
8. Takarmány liszt	13. 40
11. Finom korpa zsákkal á 50 klg.	8.60
" " " " " " " " " " " "	8.20
12. Durva " " " " " " " " " " " "	8.80
" " " " " " " " " " " "	8.40
Csirke buza zsák nélkül	7.60

Debreczen, 1902. január 24.

* Az árak korona fillérben számítottak

Előfizetési felhívás!

A midőn a „DEBRECZENI HIRLAP” január—márczius új évnegyedének küszöbén felhívjuk a nagyérdemű közönség pártfogását, kijelentjük, hogy a lap érdekessé tételére a legmesszebbre menő intézkedéseket megtettük.

A „DEBRECZENI HIRLAP” továbbra is az esteli órákban jelenik meg s eddigi terjedelmének megtartása mellett, legnagyobb és egyuttal legolcsóbb lapja lesz Debreczennek.

Táviratokkal sürgöny-levelekkel bőven ellátva leszünk látva. Azon leszünk, hogy a

„DEBRECZENI HIRLAP” legyen, a mint eddig is volt:

a jog, törvény és igazságot képviselő, pártoktól és kormánytól egyaránt **független** közlöny, főkép a város és közönségének érdekeit hiven őrző helyi lap, családi olvasmányok tekintetében kifogástalan irodalmi közlöny és e mellett gyors értesítésekkel rendelkező hirlap.

Csak is nagymérvű pártfogás mellett lehetséges célunk elérése, mely abban áll, hogy olcsósága mellett is magas színvonalon álló lappal szolgáljuk a nemes város közönségét.

„DEBRECZENI HIRLAP”

ára számonként 2 kr. (4 fillér)

Előfizetési ára:

Helyben :		Vidékre :	
Egész évre	12 korona.	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 „	Fél évre	10 „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	5 „
Egy óra	1 „	Egy óra	2 „

Előfizetések elfogadtnak a kiadóhivatalban (Csanó-utca 9 szám.) valamint Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében.

Ajánljuk a XII. évfolyamát élő lapunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába. Debreczen 1902. január hó.

A „DEBRECZENI HIRLAP”
szerkesztősége és kiadó-hivatala.